

Planinski Vestnik.

o o o o o o Glasilo o o o o o o

Slovenskega planinskega društva.

Št. 8.

V Ljubljani, avgusta 1904.

Letnik X.

Iz Trente na Triglav.

Spisal Trentar.

(Dalje.)

Na Dolíču.

Kdor še ni izkusil, ne ve ni od daleč, kakò pravcato izpere človeka planinski fini zrak; in ako si si dobro založil par ur prej najvarnejši nahrbtnik, ki pa leži pod srcem, namreč otroško sitni želodček, ti je kmalu prazen kot meh ter neizprosno zahteva svoje dani. To se ponavlja neprestano. Ker pa je v gore hrbet najraje prost, zato treba jemati le bolj male porcije brašna ter tako vaditi sebe in želodec v hvalevrednem zatajevanju; zlasti de čutečemu in hrepenečemu turistu precej hudo to, da mora uživati pisane in sploh »duhovite« tekočine le bolj po požirkih in kapljicah kakor zdravila ... bodi!

O turistih, ki imajo s sabo po cele karavane s težkimi, debelimi nahrbtniki preobloženih nosačev, ne govorim sploh, ker ti so redko sejani in nimam najboljšega mnenja o njih — kot turistih, dasi drugače vsega spoštovanja vrednih osebah.

Še nisem bil dobro odvezal svojega nahrbtnika, je že Mota sicer z vso flegmo, a vendar z vidno slastjo zalagal čompovo (krompirjevo) polento s sirom ter izlahka, enakomerno pokimaval mogočnemu Razoru, ki mu je kot dobremu, zvestemu prijatelju gotovo voščil stari »Bog žegnaj!«

Ponudim mu petelinčkovo kračo, češ, da je polento vsak dan dvakrat in da de izpremema jako dobro.

»Pravzaprav je čompova polenta najboljša po gorah, ker gasi tudi žejo, če je pa še kaj drugega, je še bolje, posebno, če se kar tako suho ne uživa!«

In razplela se je debata o jedeh in boljših jedeh. Cenjeni čitatelji naj mi ne štejejo v zlo, da se kar ne morem ločiti danes od želodčnih zadev, dasi nisem drugače prav nič izbirčen; morda bo to še koristilo komu, ki ne ve, kaj treba jemati na planine.

»Meni se dopada najbolj gospod dohtar Planinšek«, povzame Mota, »on je imel na Razoru kar celo štacuno, vsakega malo: pečene piške, špeh, salame, velikega in malega kalibra, sardine, sir, jabolka, kruh, vino, konjak, kavo, limone, cukr in bombone in kaj še vse! To se mi zdi zelo pametno, kakor je rekel, da je za želodec po planinah dosti boljše, če se mu privošči večkratna izprememba v jedeh, — tó se pravi, da tisti, ki so res gospodje, delajo po planinah tako kakor doma, če ne jih pa po trebusi ščiplje; mi pa smo navajeni le bolj polente in to tešemo in žvečimo od rojstva do smrti, in zato pride nam še bolj prav kaka dobra izprememba, — tudi če si ž njo vzbudimo žejo, nič ne de, — že kako nanese, da jo tudi preženemo«.

Mož je prav govoril. Preslane reči preveč žejajo in na planinah je boljše, da človek ni dosti žejen, ker pičla zaloga rada kmalu izgine kakor kafa, vode pa tudi ni povsod dobiti; kdor pa preveč vode snežnice pije, si lahko nakoplje kak želodčni katar. Previdno je, ako se napravi po vodi par požirkov slivovke ali kakega drugega dobrega žganja. — Na sploh torej: čim manj osoljene jedi, zraven pa takih, ki so sočne in hladeče. Omenjam še, da se izkušeni turisti izogibajo vode in žeje z lahko raztopljivimi bombončki, najbolje malo kislastimi.

Z Motom sva si dušila žejo s črnim vinom, ki nama je nadomeščalo za planine najprikladnejši cviček.

Izpivši kot navržek po pol lončka tega dragocenega daru božjega, sva začela uživati kot drugi izboren navržek in prebavek krasni, za Dolič kot prelaz dosti obsežni razgled. Proti severozahodu se vzpenja v nebo veličastni Razor (2601 m) s Planjo drznih polic in sten, pred njima pa se ščeperi 2418 m visoki Pihávec s svojimi strminami, prepadi in melinami ter zlasti proti vrhom s puščavo kamenja, ki je toli nevarno z ajavorski poti, vodeči na Luknjo. Zato je priporočati vsakomur novo pot iz Zadnjice »črez rušo« na Luknjo, t. j. pot po triglavski strani.

Dolič sam, t. j. kamenita dolina in prelaz obenem, meji Triglav in Kanjavec in je, kakor že omenjeno, lepo križišče poti. Od Doliča vodi pot v Trento, na bližnji Kanjavec, med Malo Tičarico in Voglom za Kanjavcem in Vršcem k Sedmerim

triglavskim jezerom; ob tej poti so tudi tri planinske bohinjske bajte, ki izvrstno služijo v potrebi. Dalje vodi pot od Doliča na Velo polje, čez Šmarjetno glavo na eno stran, navzdol proti Marije Terezije koči in dalje na Kredarico, na drugo stran navzgor pa do Kugyeeve poti in na vrh Triglava.

Omeniti mi je, da nova triglavska pot iz Trente čez Komar ne vodi celo na Dolič, ampak krene od gorenjega roba snežišča, ki je tik pod Doličem, na levo — proti Triglavu. Potrebno je torej, da si turist radi potrate časa in drugih neugodnosti že na snežišču dobro ogleda markacije; sicer pa je na vrhu snežišča na prikladni, dobro vidni steni dober, razločen napis »Na Triglav«.

Ker očitam v glavnih potezah pot čez Šmarjetno glavo kasneje »nazaj grede« in ker nas zanima bolj nova, letos dovršena, direktna pot iz Trente na Triglav, zato o tej nekaj podrobnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Otvoritev Aljaževega doma v Vratih.

Od Mojstrane se razteza v južnozapadni smeri svetovnoznana alpska dolina »Vrata« prav v osrčje Triglavskega podgorja. Ob koncu doline preneha temno gozdovje, ki krasi dolino v nje spodnjem delu, in tukaj, 1000 *m* nad morsko gladino, se razprostira prijazna ravan, kjer stoji Aljažev dom. Na vzhodni, južni in zapadni strani se vzpenjajo proti nebu gorski orjaki Cmir, Triglav, Stenar, Križ, Rógica in Škrlatica (Suhi plaz). Njih sive, razorane, docela navpične stene so preprežene le tuintam z zelenim ruševjem; globoki jarki, ki drže od vrhov v dolino, so pokriti s srebrnobelimi snegovi; nad silno, čez 1000 *m* visoko, navpično steno Triglava pa se razteza veliko snežišče, iznad katerega se povzpenna mogočni vrh še za 300 *m* v visočino. Veliko Triglavsko snežišče prehaja v spodnjem delu v ledenik, ki ga dobro spoznamo po svetlozelenkasti barvi. Pogled na ta divni gorski obok očara vsakega gledalca. Ako pa se ozremo nazaj proti severu, pregledamo spodnji, gozdnati del doline, v ozadju pa opazimo vrhove Karavank, prijazno Rožico in Babo. Lepšega gorskega kota ni v naših krajih. Srečna je bila torej misel, postaviti tukaj večjo planinsko stavbo, srečno pa je tudi oživotvoril to srečno misel društveni odbornik, inženir in profesor g. Jaroslav Foerster, kajti po njegovem izvrstnem načrtu in pod njegovim neumornim nadzorstvom se je vzgradil — Aljažev dom.

Dne 7. avgusta je otvorilo Slovensko planinsko društvo krasni novi dom in pri tem priredilo pravo planinsko slavnost. Že v soboto se je pričelo živahno vrvenje v Vratih. Delavci so dogotavljali svoje delo, dame, odborniki in drugi planinci so prirejali prostore za slavnost, zbirali pa so se že tudi izletniki, ki so hoteli prenočiti v Aljaževem domu. Po pohlevnem dežju se je napravil najkrasnejši večer in izletnikom se je nudil najlepši pogled po bajnem Zlatorogovem svetu. Ni se čuditi, da je šumno življenje ponehalo šele ob poznem večeru.

Zjutraj so prihajali planinci in izletniki od vseh strani, mnogo jih je prišlo s Kredarice in iz Trente, večina pa jih je došla od Mojstrane. Prostori v Aljaževem domu so se takoj napolnili in kmalu se je kar trlo ljudstva po trati okoli Aljaževega doma. Ko se je pričela slavnost, je bilo zbranih nad 600 udeležnikov.

Vsi so občudovali novo stavbo, pri tem pa se tudi razgledovali po krasni okolici. Z jasnega neba je solnce sicer »gorko« sijalo, toda v svežem planinskem zraku in ob lahnem vetriču se ni dosti čutila vročina. Vrhutega je bilo za hladila izdatno preskrbljeno.

Požrtvovalne dame, gospe dr. Kušarjeva, Mikuševa in dr. Tominšekova ter gospica Orožnova so pripravljale in delile čaj, kavo, guljaš itd. ter pomagale pri postrežbi oskrbnici g. Eli Hočevarjevi; gospodični Minka Ogorelčeva in Pavla Tominšekova sta prodajali razglednice in smodke, več gospodov je moralo kuhati guljaš in peči teletino na ražnju, odborniki pa so točili vino in pivo. »Planinski Janez« (g. Hieng) je prodajal šunko in sploh jako vztrajno pomagal.

Že dopoldne se je razvila prava planinska veselica, ki je trajala do večera.

Na postaji na Dovjem je ob prihodu prvega jutranjega vlaka sprejel došle planince občinski odbor, na čelu mu g. župan, ki je s prisrčnimi besedami pozdravil Slovensko planinsko društvo, čestitajoč mu na dogotovitvi Aljaževega doma. Zahvalil se mu je odbornik g. prof. Macher. Tudi veselice v Vratih se je udeležil župan ter več občinskih odbornikov.

Ob poldvanajstih je katehet in društveni odbornik g. Ivan Mlakar iz Ljubljane na trati pred Aljaževim domom služil sv. mašo. Ko so potem odpeli pevci veličastno pesem »Lepa naša domovina«, je otvoril načelnik Slovenskega planinskega društva, gospod prof. Fran Orožen, novo stavbo. V svojem govoru je

opisal znamenitost kraja in povedal, kako se je omilila ta dolina priznanim poznavalcem prirodnih krasot, kakor n. pr. grofu Hohenwarthu, ki je mnogokrat obiskal Vrata in zadnjikrat kratko pred svojo smrtjo (l. 1837.); omenil je, da je saksonski kralj Friderik Avgust nekaj let pozneje prišel v Vrata in se izrazil, kakor poroča znani botanik Henrik Freyer, da je mnogo potoval po svetu, da pa vendar nikjer še ni našel tako divnega kraja, kakor so Vrata, ter da je nato narisal panoramo proti Triglavu. Naznanil je, da se bode imenovala nova stavba »Aljažev dom«, ker je postavljena v čast župniku Jakobu Aljažu radi velikih zaslug, ki si jih je pridobil za razvoj Slovenskega planinskega društva. Dalje je g. govornik pozdravil došle Čehe, zlasti odbor Češke podružnice, na čelu mu gospoda prof. dr. Chodounskega; pozdravil je zastopnika mesta ljubljanskega, gospoda podžupana dr. Bleiweisa viteza Trsteniškega, ter zastopstva podružnic. Končno je izjavil, da se društvo hvaležno spominja vseh činiteljev, ki so delovali za novo stavbo, in osobito vrlih ljubljanskih dam, ki so prispele darov za notranjo opravo Aljaževega doma.

Pri obedu je vrsto govorov začel gosp. dr. Fr. Tomiňšek kot društveni podpredsednik. Poudarjal je, da je sedaj otvorjeni Aljažev dom največja in najlepša stavba Slovenskega planinskega društva in sploh najlepša planinska stavba v slovenskih pokrajinah, stavba, ki bode služila ne samo turistom kot zavetišče, nego tudi kot letovišče; izrazil je nado, da bode mnogo slovanskih gostov prihajalo v Aljažev dom in si tam v svežem planinskem podnebjju okrepilo zdravje ter se odpočilo in razvedrilo, pohajaje po prekrasni planinski okolici. Novi dom naj bode leta in leta v prospeh in ponos ne samo Slovenskemu planinskemu društvu, nego sploh slovenskemu narodu! Naglašal je, da je ob tej slovesni priliki prva dolžnost osrednjega odbora, zahvalo izreči vsemu slovenskemu občinstvu za podporo in naklonjenost, ki jo društvu povsod izkazuje in jo je izkazalo tudi ob tej slavnosti po mnogobrojni udeležbi; zagotavljal je, da deluje Slovensko planinsko društvo vedno le s tem namenom, da koristi slovenskemu ljudstvu, in da društvo ne pozna nikakršne razlike med posameznimi sloji in stanovi ali strankami; dalje se je zahvalil drugim slovanskim narodnostim, osobito bratom Čehom, ki prihajajo vsako leto v tolikem številu v naše planinske kraje in nas podpirajo in izpodbujajo v našem delovanju. Končno je izrekel prisrčno zahvalo vrlim podružnicam, ki vestno podpirajo v svojih okrajih delo osrednjega društva; posebej je poleg Češke podružnice omenil podružnice za Kranjskogorski okraj in Kamniške podružnice, ki

baš letos stavita dve novi važni planinski koči, prva Kadilnikovo kočo na Golici, druga kočo na Kamniškem sedlu.

Gospod prof. dr. Choudounsky kot načelnik Češke podružnice je poudarjal, da so prišli Čehi k otvoritvi ne samo kot gostje, nego kot člani Slovenskega planinskega društva, torej kot interesenti, in da se ravno tako kakor Slovenci veselijo našega napredka. Čuditi se je, kako je slovensko planinstvo v zadnjih desetih letih napredovalo, in čuditi se je naši energiji. Govornik je naglašal potrebo, da se radi boljše organizacije ustanovi zveza slovanskih avstrijskih planinskih društev, ki naj bi vodila in nadzorovala delovanje posameznih društev. Dalje je opozarjal, da nimamo še urejenega slovenskega vodništva in da se mora čim preje poskrbeti za slovenske vodnike. Končno je napil prospehu Slovenskega planinskega društva.

Gospod dr. Janko Vilfan, načelnik Radovljiške podružnice, je napil župniku Aljažu in ga slavil kot tistega, ki je v prvi vrsti skrbel za to, da je Slovensko planinsko društvo razvilo svoje delovanje ob Triglavu in tako obvarovalo slovenski značaj tej najmogočnejši slovanski gori.

Gospod dr. Franta, odbornik Češke podružnice, je navajal, kako se je slovensko ljudstvo priljubilo Čehom. Čehi so spoznali, da smo jim Slovenci zvesti prijatelji, da čutimo z njimi; kakor ljubi mati najbolj tistega otroka, ki mora največ trpeti, tako obračajo Čehi svojo ljubezen izmed slovanskih narodov najbolj k Slovencem, ker smo ljubezni in podpore najbolj potrebni, saj imamo trpeti od dveh mogočnih sovražnikov; zato prihajajo Čehi tako radi vsako leto med nas in se povsod veselijo naših uspehov. Končno je nazdravil v imenu Čehov župniku Aljažu, ki ga častijo radi njegovih velikih zaslug za slovensko planinstvo.

Gospod župnik Jakob Aljaž je zahvalil Slovensko plan. društvo za laskavo priznanje, ki mu ga je izkazalo s tem, da se je nova stavba krstila Aljažev dom, ter je šaljivo odklonil veliko hvalo, boječ se prevzetnosti in napuha. Povedal je, kako so Čehi vzbudili pri nas zanimanje za turistiko, in poudarjal, da so nam ne samo voditelji, nego pravi prijatelji. Nazdravil je gospodom prof. dr. Choudounskemu, dr. Franti, Marešu in dr. Prachenskemu ter mlademu češkemu naraščaju.

Gospod notar Emil Orožen, načelnik Kamniške podružnice, je napil krasni bodočnosti slovanske turistike, poudarjajoč, da so v prejšnjih časih samo tujci delovali po naših pokrajinah, da pa so Slovani, v prvi vrsti Čehi, pa tudi Poljaki, Hrvatje, Rusi in končno Slovenci še za časa spoznali važnost turistike.

Gospod Janko Majdič, načelnik Kranjske podružnice, je nazdravil osrednjemu društvu, češ, da bi podružnice ne mogle uspešno delovati, ako ne bi bilo krepko in trdno osrednje društvo; ker pa je bilo deblo zdravo, je poglano krepke veje in rodilo sad. Spominjal se je pogovora odločilnih pristašev Nemškega plan. društva ob ustanovitvi Slovenskega planinskega društva; bahali so se: Kaj bodo opravili ti ljudje, kaj opravi ta peščica, ti ne bodo nič škodovali — in sedaj je postalo Slovensko planinsko društvo krepk steber slovenstva.

Gospod Emil Guštin, načelnik podružnice za Kranjskogorski okraj, je slavil nestorja slovenskih planincev, Frana Kadilnika, po katerem se bode imenovala koča na Golici, ki se tudi v kratkem času otvori, ter izrazil željo, da bi se videli tudi pri tej otvoritvi in da bomo imeli med sabo tudi gospoda Kadilnika.

Gospod župnik I. Šitler iz Žižkova se je zahvalil za sprejem, ki ga je društvo priredilo Čehom. Z navdušenimi besedami je napil slovanski bodočnosti, poudarjajoč potrebo sloge med Čehi in Slovenci.

Gospod dr. Rybař, načelnik Tržaške podružnice, je poudarjal, da obiskuje slovenske planinske kočje mnogo več Čehov nego Slovencev, ter izrazil nado, da nas bodo podpirali tudi nadalje. Opozarjal je, da je češki živelj mnogo pripomogel v preporod slovenskega naroda, ki se je v prejšnjih letih le malo zavedal svoje narodnosti. Spominjal se je pri tem posebno odločnih čeških dam, ki povsod le slovensko ali češko govorijo in ki zahtevajo povsod slovenskih napisov, slovenske postrežbe; to imponuje, ako elegantne dame s ponosom poudarjajo slovansko narodnost; s takim nastopom so češke dame že mnogo koristile. Končno je napil junaškemu češkemu ženstvu.

Vsi govori so se z navdušenjem odobraval.

Med obedom pa je vladalo šumno veselje okoli Aljaževega doma, pesem je sledila pesmi in vmes je pela harmonika.

Ob štirih popoldne so se jeli izletniki razhajati, nekaj pa jih je prenočilo v Aljaževem domu.

Splošno se je priznalo, da je bila otvoritev Aljaževega doma prelepa narodna slavnost, na katero je Slovensko planinsko društvo lahko ponosno.

Da pa je slavnost tako lepo in znamenito uspela, za to zahvaljuje društveni odbor najiskreneje zlasti gospe: Marijo dr. Kušarjevo, Elizo Mikuševo in Berto dr. Tominšekovo, potem gospodične: Orožnovo, Pavlo dr. Tominšekovo in

Minko Ogorelčevo ter vse gospode, ki so se kakorkoli potrudili ob tej priliki. Pristrčno zahvalo izreka tudi slavnemu županstvu in vsem vrlim občanom za prelepi sprejem na Dovjem in v Mojstrani, kjer so trobojnice in ličen slavolok pozdravljali izletnike. Pozabiti tudi ne smemo dovškega pevskega zbora, ki je ubrano pel pri sv. maši, in zbora, ki je s svojimi umetnimi spevi poveličeval vso slavnost — hvala jima iskrena!

Došli so nastopni pozdravi:

K otvoritvi Aljaževega doma srčno čestita in zbrane izletnike iskreno pozdravlja Savinska podružnica.

Zbranim planincem pri otvoritvi nove planinske kočje pošilja planinski pozdrav Ajdovsko-Vipavska podružnica.

V imenu češke kolonije pri Štularju na Jezerskem želiva k današnji slavnosti mnogo sreče. Naj bo Aljažev dom močna trdnjava slovenska in obenem neraztržna vez vsega Slovanstva. St'astný in Hrazánek.

K otvoritvi Aljaževega doma kliče krepko: na zdar! Balzer.

Iz Bremna: Povodom otvoritve Aljaževega doma kliče slavnemu društvu in vrlim planincem: živel! Le tako naprej po začrtani poti do zmagonosnih ciljev! Dr. Kozina.

Planinske pozdrave izpod Sonnblicka planincem v Vratih. Živel Aljaž! Dr. Oblak.

Društvene vesti.

Umrla je dne 14. t. m. na Dovjem pri svojem stricu g. župniku Aljažu vrla turistinja Manica Cvirnova, roj. Žagarjeva, soproga g. nadučitelja I. Cvirna, tri dni za njo pa njena edina hčerka Stanka. Takoj prvo leto (1889.), ko je bila prišla na Dovje, je šla k Peričniku in dalje v krasno dolino Vrata, kjer stoji sedaj Aljažev dom. Bila je večkrat na Kredarici in na Triglavu. Udeležila se je tudi otvoritve kočje na Kredarici. Zanimivo je, da je vrla Manica sprejela prvi telegram z vrha Triglava in ga poslala v svet. Ko smo namreč l. 1897. blagoslovili kapelico na Kredarici, je g. nadučitelj Jeglič z vrha Triglava brzojavil Manici na Dovje po optičnem Aljaževem sistemu sledeče: »Danes je 70 potnikov vrh Triglava, vreme krasno, veselje občno!« Manica je to brzojavko na župnikovem oknu na Dovjem, gledajoč skoz daljnogled, pravilno zapisala in jo poslala v Ljubljano, ko smo bili še vsi na Kredarici. Ljubezniva in gostoljubna pokojnica počiva sedaj po dolgi in hudi bolezni na dovškem pokopališču, spomin na njo pa ostane svet nam vsem, ki smo jo poznali. — Umrli je julija meseca tudi član Viktor Karlinger, solicitor v Ljubljani. Blag mu spomin!

Novi člani. Osrednjega društva: Vidmar Josipina v Ljubljani; Domicelj Maks, trgovec na Rakeku; Nerat Friderik, c. kr. sodni pristav v Litiji; Magdić Pavel, trgovski poslovođa v Ljubljani; Lubec Karel, c. kr. dvorni svetnik in finančni ravnatelj v Ljubljani; Jakelj Jožef, gostilničar v Mojstrani; Sakser Frank, lastnik tiskarne v New Yorku; Germ Josip, akad. slikar v Pragi; Gabrijela Žužek v Ljubljani; Milan Kozak, posestnik in mesar v Ljubljani. — Cerkljanske podružnice: Brelj Peter, dijak v

Cerknem; Kemperle Simon, trgovec in gostilničar v Hudi južini; Mauri Anton, obč. tajnik v Hudi južini; Kemperle Lavoslav, dijak v Hudi južini. — Radovljiske podružnice: Korošec Ivan, župan v Češnjici; Jovan Janko, kaplan na Boh. Bistrici; Markeš Ivan, gostilničar na Boh. Bistrici; Humek M., nadučitelj na Boh. Bistrici; Arh Fran, župan v Srednji vasi; Rihtaršič Ivan, nadučitelj v Srednji vasi; — Savinske podružnice: Volc Kristina, učiteljica v Šmartnem pri Gornjem gradu; Kramar Ivan, učitelj na Vranskem; dr. Pegan Vladislav, odvetn. koncipijent v Celju. — Tržaške podružnice: Abram Rudolf, jurist v Trstu; Franković Fran, c. kr. profesor na učiteljskišči v Kopru; Heller Hinko, akadem. slikar v Nabrežini; Kerže Ivan, trgovec v Trstu; Klemenc Jakob, trgovec v Trstu; Kramer Ivan, trgovec v Rojanu pri Trstu; Mandič Anton, c. kr. avskultant v Trstu; Martelanc Franc, šolski vodja na Katinari pri Trstu; Planinec Ivan, načelnik postaje v Divači; Šteblaj Bernard, vratar južne železnice v Divači; Wizjan Leopold, c. kr. poštni oficijal v Trstu. — Ziljske podružnice: Smolej Ivan, provizor v Koprivni; Ilavnik Ožbold, c. kr. avskultant v Celovcu.

Darila. Darovali so p. n. gg.: 1) za **Aljažev dom** (nabrali gospe dr. Marija Kušarjeva in Eliza Mikuševa) v gotovini: Vera dr. Šlajmerjeva 20 K, dr. Edo Šlajmer 40 K, cesarski svetnik Ivan Murnik 20 K, dr. Peter Košenina 3 K, Mulačkova 2 K, Marija Terčkova 4 K, Helena Bavdkova 4 K, Urška Strahova 4 K, Julij Klemenc 3 K; v blagu: Matko Arkó kuhinjske robe za 30 K, Karel Binder 1 omaro za perilo, Češnik & Milavec kos platna za 12 rjuh, Milan Leustek lekarniške potrebščine, Pavel Lozar 6 namiznih prtov in 12 brisalk, tvrdka I. C. Mayer blaga za 6 rjuh, Viktor Rohrman za 20 K žime, Feliks Urbanc 12 brisalk, Urban Zupanec 12 kuhinjskih brisalk, tvrdka Krisper toaletne potrebščine za dame, Marija Blumauerjeva 1 kadico, Karel Seunig 12 škatel mazila za črevlje; — 2) za **Kadilnikovo kočo na Golici**: Karel Binder 1 kuhinjsko omaro; — 3) za **kočo na Kredarici**: Ubald pl. Trnkoczy lekarniške potrebščine. — Najiskrenejša hvala vsem darovalcem!

Otvoritev nove planinske poti čez Komár na Triglav. Po otvoritvi Aljaževega doma v Vratih se je otvorila dne 8. t. m. tudi ravnokar dovršena nova pot »čez Komár«. Glede opisa te poti opozarjamo na uvodni spis g. Abrama (Trentarja). Turisti, ki so se udeležili otvoritve, so odšli, na čelu jim društvenega načelnika namestnik g. dr. Fran Tominšek, iz Vrat po Tominšekovi poti na Kredarico, kjer se jim je pridružila še vrsta drugih izletnikov. Nato so krenili na vrh Triglava in od tod navzdol po Kugyjevi poti, ki je sedaj še v jako slabem stanju, do »Peskov« ali do »Zelenice«, kjer se pričenja visoka valovita planota, čisto podobna »Podem« v Savinskih planinah. Takoj, ko stopiš s skal triglavskega masiva, opaziš markacijo, ki nas vodi po novi poti najprej pod Planjo in potem nad razsežnimi kotlinami do sedla Dolíča. Že ta del je znatna krajšica, kajti stara smer drži daleč naokoli proti vzhodu in se vije okoli Šmarjetne glave, pri tem pa prihaja globoko nizdolu proti Mišelski dolini in se mora seveda potem ravno toliko zopet kvišku vzpeti. Na novi smeri ni tega ovinka in potrate višine. Malo pod Dolíčem se pričenja skrbno nadelana trdna pot, ki vodi navzdol pač v hudi strmini, a je vedno velezanimiva, krasno izvedena in dobro izvršena. Tako je stopati do podnožja. Posebno znamenit je spodnji del, pravi Komar, koder je pot povsod vdolana le v skalo in zavarovana z obilico klinov ter vrvi. Otvorivši novo pot, je g. dr. Fran Tominšek v imenu osrednjega društva zahvalil zlasti g. Jos. Abrama, vikarja v Trenti, ki si je pridobil največ

zaslug za novo delo, dalje pa podjetnika Antona Tožbarja, zaupnika našega društva v Trenti, ter občinske zastopnike, posebno poudarjajoč, da se je Trentska občina izkazala nam jako naklonjeno in da je vsled tega tudi dolžnost slovenskih planincev, da pohajajo v največjem številu v divjeromantično Trento. Končno je poudaril veliko važnost nove poti za naše društvo in za turistiko, ker je ta pot najbližja, najvarnejša in tudi najlažja zveza iz Trente na Triglav in ker smo s tem dokončali dela, po katerih je postal orjaški Triglav pristopen od vseh strani; prva dela so sicer nemška dela, zaključna dela pa so zasluga Slov. plan. društva. Vsi navzočniki so burno odobravali nagovor in ob čaši rujnega vinca se je v najdivnejši okolici razvila bratska zabava.

Pripomba. Kakor Tominšekova pot iz Vrat na Kredarico, tako je tudi nova pot čez Komar prava planinska pot in namenjena turistom, ne pa neizvežbanim nedeljskim izletnikom. Svarimo torej, da bi nevajeni izletniki brez vodnikov šli na to pot, in tudi opozarjamo, naj se poti ob najvišjih gorskih velikanih ne primerjajo s stezami po sredogorju.

Nove poti in markacije v Trenti. Pot na Razor (2601 m) je dovršena, in sicer od obeh strani: od cerkve v Trenti čez Mlinarico in od Loga, oziroma iz Zadnjice po Velem potoku in čez Kriške pode. Pot je jako prijetna od obeh strani in zato je pričakovati, da bo dozdej toli rešpektirani Razor vabil leto za letom večje število dobrovoljnih turistov na svoje mogočno teme. Razgled z Razora je presenetljiv. — Pot iz Trente čez planino Trbiščino mimo Sedmerih triglavskega jezer, Fran Ferdinandove koče v Bohinj je zdaj na novo zaznamenovana.

Poti in markacije v Soči. Pot iz Soče čez Komno k Savici se je tudi na novo zaznamenovala in nekaj okrajšala. Zaznamenovali sta se tudi poti iz Soče čez Lepéno na Krn in iz Soče od cerkve čez Lomóvje na Grintavec. Pot na Grintavec je iz Trente težka, iz Soče pa lahka. Priporoča se posebno razmerno kratka pot na Krn, okrog pet ur od cerkve v Soči, in pa pot na Grintavec, ki nudi tudi krasen razgled. Kot zveza med Bolškim in Bohinjem je pot čez Komno že itak znana. Za vodnika priporočamo v Soči Jožefa Flajsa, cerkovnika, p. d. Jozec, ki je spreten mož. Tudi se dobi v Soči v vseh treh gostilnah pri cerkvi precejšnje število postelj in potrebna postrežba.

Planinski prenočišči v Trenti. Slov. plan. društvo je letos priredilo v Trenti dvoje planinskih prenočišč s šestimi posteljami. Prenočišči sta v obeh gostilnah, eno v gostilni župana Antona Cudra »Pri Zlatorogu«, drugo pa v gostilni Janeza Zorča »H Triglavu«. Gostilna in prenočišče »H Triglavu« leži tik Baumbachove koče, »Pri Zlatorogu« pa nekaj minut dalje v rebri tik ob poti, ki vodi k Devici Mariji in dalje na Vršič in Kranjsko goro, oziroma par minut nad potjo, ki vodi od Zadnjice na Log. Krčmarja imata na razpolago še po par svojih postelj. V teh dveh prenočiščih se dobe tudi razen navadnih domačih potrebščin tudi konzerve. — Prenočnina znaša za člane Slov. plan. društva po 80 h (brez perila). Ako se člani Slov. plan. društva zglase do 8. ure zvečer za prenočišče, imajo prednost pred drugimi turisti.

Aljažev dom ugaja vsem, ki zahajajo vanj, in hvalijo izvrstno postrežbo. Dne 23. t. m. so prišli Nemci iz Monakovega čez Luknjo v Vrata v dom in rekli, da sicer v hotelih niso tako dobro jedli. Do dne 24. t. m. je bilo v njem do 800 turistov in izletnikov.

Naše koče. V koči na Kredarici pod Triglavom je bilo do dne 22. t. m. 272 turistov (julija 74), v Vodnikovih koči na Velem polju do dne 6. t. m. 50 (med njimi dne 28. julija železniški minister ekscelenca dr. vitez Wittek z gospico sestro, ki sta grede s Triglava tam počivala; bila sta jako zadovoljna s postrežbo), v Kocbekovi koči pod Ojstrico pa do 1. t. m. 37 (julija 13), med njimi nekaj Angležev.

Kadilnikovo kočo na Golici so tesarji do dne 21. t. m. popolnoma dodelali, sedaj jo odznotraj dovršujejo mizarji. Dasi letos ne bo vse gotovo v njej, vendar se otvori septembra meseca in izroči občinstvu v porabo.

Planinska veselica na Jesenicah v nedeljo dne 21. t. m. v prid Kadilnikove kočice na Golici je donesla 400 K dobička, dasi ni bila toliko obiskana, kakor bi bilo želeli z ozirom na njen blagi namen.

V Mojstrani je tudi zaupnik našega društva naš član in gostilničar Jožef Jakelj ter preskrbuje vse za spremljanje turistov. Naj se torej tisti, ki hodijo v Triglavsko pogorje, obračajo do njega.

Tomčeva kočica. Ključ od Tomčeve kočice pod Begunjščico se dobi pri gosp. Avseneku, gostilničarju v Begunjah, in pri gosp. Valentinu Šturmu, posestniku v Poljčah.

Turski žleb. Pot skozi Turski žleb je popravljena. Turisti se pa opozarjajo, naj v prihodnje pred začetkom avgusta ne hodijo skozi ta žleb, ker pred tem časom ni mogoče pregledati in popraviti poti.

Kočna. Na najvišjem vrhu Kočne (2541 m) je razporežila spominsko knjigo Češka podružnica S. P. D. Prvi turisti — trije po številu — so bili letos na Kočni dne 15. t. m.

Podravska podružnica je oskrbela v Žigertovem stolpu primerno opravo ter ga dala 3 m od tal dvakrat s finim karbolinejem namazati. — Zaznamenovala*) je pot od Št. Martina na Pohorju do Sv. Aneha, oziroma stolpa. Ob raznih potih se je postavilo 11 kažipotnih tabel. — Pri načelništvu je še dobiti nekaj krasnih fotografij o otvoritvi Žigertovega stolpa po 2 K. Kdor želi sliko, naj se hitro oglasi.

Našim domačim klevetnikom v pojasnilo. V noči v nedeljo po otvoritvi Aljaževega doma so zlikovci odtrgali na slavaloku v Mojstrani slovensko zastavo in jo vrgli črez ograjo pri tovarni. Naše društvo je sicer že na precej zanesljivem sledu dotičnim zlobnežem, ki so vsi nestrpnega nemškonacijonalnega mišljenja. Ne podtikamo pa tega dejanja Nemškemu plan. društvu. Nemci niso tako honetni, nego so napadli v »Grazer Tagespost« in v »Grazer Tagblattu« Slov. plan. društvo in slovenske turiste, češ, da so oni vlomili v Vahovo bajto, oziroma so tako drzni, da trdijo, da se je vlomilo v lovsko kočico posestnika Nemca (to bi bila le Bambergova lovška kočica), četudi bo vsakomur potrdil ta gospod, da se ni nič škode napravilo v njegovi koči. Naj torej bodo nemški časopisi in njih vrli poročevalci nekoliko bolj poštenji. Morebiti iztaknejo celo v svojih vrstah ali med svojimi prostaki tiste osebe, ki so drva metale v Bistrico in odstranile kak nemški napis. To naj si vsa nemška javnost enkrat za vselej zapomni, da Slov. plan. društvo ni v nikakršni zvezi s takimi pojavi. Slovenski turisti pa so sploh zastopniki najboljše inteligence ter nimajo nikdar nič opravka na takem torišču, kakor nam naši domači Nemci podtikajo.

*) Pohorci pravijo našim zaznamenovanim potem »štempljane« poti.

Vremensko poročilo s Kredarice za mesec julij 1904. 1. Srednji zračni tlak 556.8 mm; največji 561.5 mm dne 16., najmanjši 554 mm dne 26. julija. — Srednja mesečna toplotina + 8.4°C; največja + 18°C dne 17., najmanjša + 1.4°C dne 6. julija. Zmrzovalo ni torej ta mesec nikdar. — Relativna vlaga je bila kakor navadno velika. — V začetku in proti koncu meseca so prevladovali severni vetrovi, sredi meseca pa južni. — Padavine je bilo v 13 dneh 72 mm. Viharno je bilo petkrat, najhuje dne 29. julija. Enkrat je zapadel sneg, petkrat je padala toča ali sodra, trikrat je pa razsajala nevihta. — Dne 22. in 23. je bil zrak z elektriko tako nasičen, da se je vrhu Aljaževega stolpa videl ogenj sv. Elma. — Meglenih dni je bilo devet. — Za turistiko je bilo vreme precej ugodno, dokaz temu, da je 74 turistov bilo v Triglavski koči, kar je za mesec julij jako mnogo. Razgleda ni bilo posebnega, ker je bilo oddaljeno gorovje radi velike topline čadasto.

Naznanila.

Na Lisci pri Zidanem mostu se bo vršila v nedeljo, 28. t. m.

planinska veselica.

Sporod: V soboto zvečer »večernica« pri godbi in gromu topov, kres in umetalni ogenj. V nedeljo »jutrnica«, pozdrav došlih gostov, nastop pevcev, prosta zabava. — Za dobro jed in pijačo ter za druge udobnosti je dovolj poskrbljeno. — Čisti dohodek je namenjen Jurkovi koči na Lisci. Z Zidanega mosta in iz Rimskih Toplic je pot markirana prav do vrha Lisce. Prijetna je tudi vožnja od Zidanega mosta čez Loko do Razborja; odtod je še eno uro hoda do vrha. — Kdor si želi lahke ture in krasnega razgleda, naj izleti na lepo Lisco!

Gospodar Jurkove kože.

Podravska podružnica priredi dne 31. avgusta skupni izlet s Klopnega vrha čez Brv in Pesek na Roglo in od tam čez Vitanjsko planjo v Št. Lenart, od koder se odpelje družba z vlakom v Dravberg, ozir. Slov. Gradec. Kdor se hoče izleta udeležiti, naj pride v torek zvečer, t. j. dne 30. avgusta na Klopni vrh spat. Drugo jutro odhod. Pot je v vsakem oziru jako lepa in zanimiva. Od Klopnega vrha bo približno 10 ur hoda do Št. Lenarta. Za jed in pijačo si mora vsak sam skrbeti.

Odbor Podravske podružnice.

Podružnica v Cerknem je priredila za dobo od dne 31. julija do 11. septembra t. l. kegljanje na dobitke na kegljišču gg. Petra Jurmana in Antona Kranjca za zgradbo planinske koče na Poreznu. Dobitki so: 1. dobro rejen oven; 2. hleb planinskega sira; 3. nahrbtnik, klobuk in gorska palica za turiste — za največ kegljev; 4. velik in debel petelin — za največ lukenj. Za vsakih 6 lučajev se plača 20 vinarjev. Dobitki se razdele dne 11. septembra ob štirih popoldne. Po razdelitvi dobitkov bo

planinska veselica

z godbo, petjem in plesom. Na razpolaganje bo tudi velikanski planinski muzej. — Vstopnina k veselici 40 vin. — K obilni udeležbi vljudno vabi

odbor Cerkljanske podružnice.

Otvoritev Kadilnikove kočice na Golici

se bo vršila

===== v času do 18. septembra t. l. =====

Natančnejša objava v naših dnevnikih.

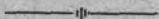
Vodnika po gorah in dolinah v Savinskih planinah,

sestavlja Fr. Kocbek, prodaja knjigotržec L. Schwentner v Ljubljani po 1 K 20 h, po pošti 10 h več. Dobiva se po isti ceni tudi pri **odboru Slov. plan. društva v Ljubljani.**

»Vodnik« je v vsakem oziru izvrsten in popoln, elegantne in priročne oblike. Poleg vseh podatkov, ki so potrebni turistu v Savinskih planinah, obsega tudi jako dober zemljevid teh planin in zelo poučen pogled od Ljubljane na njih vrhove, ki so imenovani. Krasita ga sliki Češke in Kocbekove kočice.

Fotografije iz Vrat se dobivajo pri g. Srečku Magoliču, voditelju Hribarjeve tiskarne v Ljubljani, po 1 K in pri g. Franu Pavlinu, fotografu na Jesenicah, po 1 K 60 h. Posreduje tudi odbor Slov. plan. društva. Fotografije Pavlinove so večjega formata. Fotografije so razstavljene pri Gričarju in Mejaču v Prešernovih ulicah v Ljubljani.

Pozor! Turistovski vlak bo vozil zadnjikrat letos v nedeljo dne 18. septembra, poštni omnibus iz Kranja na Jezersko (do Murijskega) pa še dne 15. septembra. — Glej vozna reda v julijski številki!

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K, poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejmejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani pri društvenem odboru v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mesnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

FRANC ČONŽEK,

lastnik znane restavracije

v nekdanjem krasno ležečem Zevnikovem gradu pod Rožnikom

(20 minut od Ljubljane),

priporoča pristno dolenjsko in štajersko vino, posebno več let starega ljuto-merčana in staro istrsko črnino, izvrstno Koslerjevo pivo ter okusna gorka in mrzla jedila.

V gradu so na razpolago tudi lepa stanovanja za poletje.

Najnovejši in najfinejši likér

~ Pozor, planinci! ~

~ Pozor, planinci! ~

Certifikat.

St. analize 2360.

Preizkušnja likérja, ki ga izdeluje g. J. Richar, destilator v Zgornji Šiški, pod imenom »Zlatorog« (reg. pod št. 209, 15. aprila 1903), je pokazala, da je preizkušeni likér „Zlatorog“ iz sladkega sadja in raznih zelišč napravljena prekapavina (destilat) izvrstne kakovosti.

V Ljubljani, dne 18. aprila 1904.

Kmet.-kem. preizkušališče v Ljubljani.

Dr. E. Kramer s. r., ravnatelj.

Glavna zaloga pri.

Leopoldu Jeranu
v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 9.

LEOPOLD JERAN

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 9 — LJUBLJANA

poleg hotela Lloyd

priporoča gosp. planincem **svojo veliko zalogo špecerijskega blaga**, zajamčeno pristnega **polhograjskega brinovca**, domače **slivovke, hruševca in borovničevca** ter tudi **najnovejši in najfinejši planinski likér „Zlatorog“**.

✦ Peternelov dom na Bledu ✦

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom
svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljša **dolenjska in istrska vina** in **budejeviško pivo** iz akcijske pivovarne.

~ ~ ~ Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti. *~ ~ ~*

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

Izvrsten okus dobi kava, ako ji primešate

Vydrove žitne kave.

Poskusite! Poštna pošiljka 5 kg 4 K 50 h franko.

Vydrova tovarna žitne kave v Pragi VIII.

Ivan Magdić

v LJUBLJANI, na Starem trgu štev. 8

priporoča

svoj na novo odprti krojaški salon.

*Izdeluje obleke in plašče iz nepremočljivega tirolskega lodnastega blaga
za hribolazce, kolesarje in lovce.*

Karla Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo **planinske oprave**: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem **raznovrstno železnino** za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste **poljedelskih strojev**.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča **dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.**

Delo releno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovece, iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Slovenskega planinskega društva“ znižane cene.

GRİČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trvdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * LJUBLJANA * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

J. BONAČ

v Ljubljani v Selenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte

priporočam vljudno svojo

trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Vzorce papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovoznici izdelujem vezi priproste in najfinejše. — Prevzemljam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah.

Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda.

Tvornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.

Prekupnikom velik popust.

AVGUST AGNOLA,

Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvo spadajočih predmetov.

LJUBLJANA J. LOZAR Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kolesarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.
